Tulevaisuusvaliokunta

Keskiviikko 26.10.2022 klo 9.00—10.05

Läsnä
puheenjohtaja Joakim Strand r
jäsen Marko Asell sd
jäsen Katja Hänninen vas (1, 2, 3, 4, 5) (6 osittain)
jäsen Ville Kaunisto kok
jäsen Pasi Kivisaari kesk (1, 2, 3, 4, 5) (6 osittain)
jäsen Ari Koponen ps
jäsen Antti Lindtman sd
jäsen Merja Mäkisalo-Ropponen sd
jäsen Arto Pirttilahti kesk (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Sari Tanus kd (6, 7, 8) (5 osittain)
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok
jäsen Anu Vehviläinen kesk
jäsen Jussi Wihonen ps

Sihteeri
valiokuntaneuvos Olli Hietanen

Valiokunnan pysyvä asiantuntija
valiokuntaneuvos Maria Höyssä

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 12 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Eduskunnan oikeusasiamiehen kertomus vuodelta 2021
Kertomus K 18/2022 vp

Asia on saapunut tulevaisuusvaliokuntaan lausunnon antamista varten perustuslakivaliokunnalle. Määräaika: 11.1.2023.

Valiokunta päätti, ettei asian johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Valtioneuvoston selvitys: Tekoälyä, ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta koskeva Euroopan neuvoston yleissopimus

Valtioneuvoston E-selvitys E 122/2022 vp

Liiteasiakirja Tekoälyä, ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta koskeva Euroopan neuvoston yleissopimus

Asia on saapunut tulevaisuusvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta päätti, ettei asian johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2023

Hallituksen esitys HE 154/2022 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2023

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Valiokunta päätti yksimielisesti muuttaa kappaleen 8 ensimmäisen sisennetyn kappaleen ensimmäisen virkkeen seuraavaan muotoon: Tulevaisuusvaliokunta on korostanut koko vaalikauden ajan, että viime vuosina tapahtuneista kriiseistä ja shokeista huolimatta yksi Suomen merkittävimmistä tulevaisuushaasteista on kestävyysvaje ja julkisen velan kasvu.

Valiokunta päätti yksimielisesti yhdistää ja muokata kappaleet 11 – 15 seuraavaan muotoon:

Valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden mukaan vaihtoehtoisia skenaarioita lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä ovat:

-BKT:n kasvu käväisee vuonna 2023 miinuksella tai nollassa, minkä jälkeen kasvu palaa. Tähän on asiantuntijan mukaan päästy aiemmin pienellä koron nostolla.

-Keskuspankit ylireagoivat lyhytaikaisiin inflaation ajureihin, jolloin uuteen kasvuun mentäisiin taantuman kautta.

-Inflaation ajurit jäävät pysyviksi, jolloin rahapolitiikan on oltava kireämpää, jotta inflaatio saadaan alas. Mikäli talous ei kestä korkojen nousua ja kiristyvää rahapolitiikkaa, syntyy laajoja arvoketjuongelmia, inflaatio kiihtyy entisestään ja kehittyy stagflaatio.

-Esimerkiksi vihreään siirtymään ja puolustukseen tehtyjen investointien kasvu voi elvyttää taloutta laajemminkin ja nopeuttaa talouskasvua. Keskipitkällä aikavälillä talouskehitykseen vaikuttaa erityisesti se, miten EU-maat onnistuvat ratkomaan energiakriisiä.

-Lisäksi valiokunnan kuuleman asiantuntijan mukaan yritykset ja kotitaloudet kärsivät hintojen noususta, minkä vuoksi elintaso laskee lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä, tehtiin mitä tahansa.

Valiokunta muutti yksimielisesti kappaleen 20 asiantuntijoiden toimenpidesuositusluettelon toisen kohdan muotoon: Kriisinsietokyvyn kannalta on siis tärkeää pysyä Saksan valtionlainan korkotason tuntumassa, jolloin syntyy puskuria, jolla voidaan rahoittaa väliaikaisia toimia velalla kriisien iskiessä.

Valiokunta muutti yksimielisesti kappaleen 20 ensimmäisen sisennetyn kappaleen toisen virkkeen muotoon: Suomi on velkaantunut myös tehdessään investointeja esimerkiksi vihreään siirtymään sekä kuntien hyvinvointi- ja koulutuspalveluihin.

Valiokunta muutti yksimielisesti kappaleen 20 toisen sisennetyn kappaleen ensimmäisen virkkeen muotoon: Tulevaisuusvaliokunta pitää tärkeänä lisätä julkisen talouden kestävyyttä ja varmistaa talouden kriisinsietokykyä pysyttäytymällä julkisen velan tasossa aktiivisesti euroalueen parhaimmistossa esimerkiksi suhteuttamalla julkisen talouden velkaantumista ja korkoriskiä Saksan velka- ja korkotasoon.

Valiokunta muutti yksimielisesti kappaleen 20 yhdeksännen sisennetyn kappaleen ensimmäisen virkkeen viimeiseen lauseen muotoon: , jotka edellyttävät niin sopeuttamista kuin vaikuttavia tulevaisuusinvestointejakin.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Tulevaisuusvaliokuntien maailmankokous

Valiokunnan oma asia O 79/2019 vp

Asiantuntijalausunto O 79/2019 vp TuV 26.10.2022 erikoistutkija Maria Höyssä, Tulevaisuuden tutkimuskeskus, Turun yliopisto Asiantuntijalausunto A 6

Valiokunnassa oli kuultavana:
- erikoistutkija Maria Höyssä, Tulevaisuuden tutkimuskeskus, Turun yliopisto, liite

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

Asiantuntija esitteli valiokunnalle Tulevaisuusvaliokuntien maailmankokouksen loppuraportin esipuheen.

7. Muut asiat

Esityslistan liite Commission VII of Indonesia Parliament Visit to Finland 26 Oct.pdf Liite A 7
Esityslistan liite Indonesia_update 19102022 list of delegations1.pdf Liite B 7
Esityslistan liite Invitation letter_Committee for the Future 14.10.2022.pdf Liite C 7

Valiokunta keskusteli tarpeesta luoda tilannekuva siitä, millaisia ovat esimerkiksi Suomen korkeakoulujärjestelmän, huoltovarmuuden ja talouden arvoketjujen, vihreän siirtymän, terveydenhuoltojärjestelmän sekä puolustuksen avaruusulottuvuuden kannalta keskeiset Kiinaan liittyvät keskinäisriippuvuudet sekä Suomen ja EU:n ratkaisuehdotuksista keskeisten ongelmakohtien osalta.

Indonesian parlamentin delegaation vierailu eduskunnassa ja tapaaminen TuVn ja TaVn kanssa 28.10.2022 kello 09.30-11.00 eduskuntatalon auditoriossa. Tulevaisuusvaliokuntaa tapaamisessa edustavat: Pj. Strand ja edustajat Asell, Hänninen, Kaunisto, Pirttilahti, Tanus, Wallinheimo sekä valiokuntaneuvos Hietanen ja pysyvä asiantuntija Höyssä. Liitteet.

Annettiin tiedoksi, että eduskuntaan on perustettu 21.10.2022 Suomi-Indonesia ystävyysryhmä. Perustamisesta sovittiin TuV:n kaukomatkan yhteydessä Jakartassa valiokunnan vieraillessa Indonesian parlamentissa. Ystävyysryhmään kuuluvat edustajat Ville Kaunisto pj., Jenna Simula vpj., Vilhelm Junnila, Ari Koponen, Merja Kyllönen, Minna Reijonen, Sari Tanus ja Tom Packalen. Ystävyysryhmän sihteerinä toimii Kansainvälisten suhteiden asiantuntija Sari Wessman eduskunnan kv-osastolta.

Annettiin tiedoksi professori Alexander Stubbin valiokunnalle esittämä vierailukutsu: The School of Transnational Governance, Florence. Sihteeri jatkaa asian valmistelua. Liite.

8. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on keskiviikkona 9.11.2022 klo 09.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Olli Hietanen